

Břímě rozhodování

Miloš Balabán

Předvolební kampaň vstupuje v Česku do horké fáze. Za nezpochybnitelné se podle průzkumů považuje vítězství hnutí ANO. Nic jistého dnes ovšem v politice není. Poslední rok ve světě nás o tom přesvědčil.

Seznam „padlých“ lídrů, o kterých se nepochybovalo, že vyhrají důležité volby nebo že uhrají výrazný výsledek k ovlivňování politického dění, není malý: Hillary Clintonová v USA, François Fillon a Marine Le Penová ve Francii nebo Geert Wilders v Nizozemsku. „Nevýhru“ utrpěla sebejistá britská premiérka Theresa Mayová.

Kvůli politickým chybám, nedůvěryhodnosti, hříchům z minulosti, pudu sebezáchovy demokraticky smýšlejících voličů, ale i mimořádným událostem z posledních dnů před volbami nakonec voliči rozhodli jinak, než se všeobecně očekávalo. Uvedené faktory mohou ovlivnit i volby u nás. Roli může hrát nejen kauza Čapí hnízdo, ale i obava voličů ze vzniku korporativistického státu s jedním silným vůdcem v čele. Příklad Polska, které se na tuto cestu vydalo a dostává se tak mimo hlavní evropský proud, mnohé odstrašuje.

V každém případě budeme po volbách potřebovat důvěryhodnou a stabilní vládu. Bez ní půjde jen obtížně reagovat na zrychlující se pohyb k prohlubování evropské integrace.

V Německu, které jako evropská výjimka téměř vylučuje svojí politickou stabilitou moment překvapení ve volbách, nejspíš bude pokračovat v čele Angela Merkelová.

Má šanci vyrovnat rekord Helmuta Kohla v délce šestnácti let a stejně jako v jeho době dosáhnout přelomu v evropském směřování.

Dá se předpokládat, že dosavadní německá zdrženlivost v tom, co dál s Evropou, v tandemu s francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem skončí.

Na stole se tak před zeměmi eurozóny mohou objevit návrhy na vznik bankovní unie, nebo zřízení pozice unijního ministra financí, což by byl silný signál o vytváření evropského jádra.

„Neeurové“ země by se tak zřetelně dostávaly na evropskou periferii.

Snaha premiéra Bohuslava Sobotky být u toho alespoň v pozici pozorovatele je pochopitelná. Z příští vlády to nicméně břímě rozhodování o přijetí eura nesejme.

Za povšimnutí zde stojí vyjádření slovenského premiéra Roberta Fica, který zdůraznil, že Česko dnes splňuje všechna kritéria ke vstupu do eurozóny. V podtextu jeho slov bylo cítit otázku, na co že vlastně ještě čekáme.

Jádro EU bude mít rozhodující slovo v otázkách užší integrace v oblasti obrany, bezpečnosti a zahraniční politiky. Evropa je k tomu stále více nucena i geopolitickým vývojem: poklesem amerického globálního vlivu, který je i za krátkou dobu prezidentství Donalda Trumpa ještě viditelnější, a naopak růstem globálního vlivu Číny.

Kam tedy bude patřit Česko? Napoví to výsledek možná nejdůležitějších voleb po roce 1990.

(Autor je bezpečnostní analytik)